

BİBLİOQRAFİK TƏSVİR NƏZƏRİYYƏSİNİN İNKİŞAFI

Kataloqlaşdırma işi kitabxana kataloqlarının yaradılması və istifadəsini təmin edən proseslərin məcmularından ibarətdir. Kataloqlaşdırma işinə sənədlərin analitik-sintetik işlənməsi, kataloqların təşkili, tərtibi, redaktə və idarə edilməsi daxildir. [6, s.93]

Kataloqlaşdırma işinin əsas proseslərindən birini biblioqrafik təsvirlərin tərtib edilməsi, sənədlərin sistemləşdirilməsi və predmetləşdirilməsi təşkil edir.

Biblioqrafik təsvir–sənəd haqqında biblioqrafik məlumatların məcmusunu özündə əks etdirir. Biblioqrafik təsvir kataloqların təşkili prosesində formalaşan biblioqrafik yazının əsasını təşkil edir.

Biblioqrafik təsvirin tərtibi metodikası uzun bir yol keçmişdir. Təsvirin tərtibi və kataloqlardan istifadə qaydaları həmişə kitabxanaşünasları düşündürmüşdür. Odur ki, qədim zamanlardan indiyə qədər kitabxana kataloqları yaranmış, təsvirlər müəyyən qaydalar üzrə qruplaşdırılmış və kataloqların müxtəlif növləri meydana gəlmişdir.

Kitabxana kataloqlarının tarixi qədim dövrə malikdir. Kitab təsvirinə ehtiyac yazılı əsərlərin bir yerə toplanması ilə meydana gəlmişdir.

Azərbaycan kitabxanaşünaslıq elminin banisi, tarix elmləri doktoru, professor A.Xələfovun əsərlərində göstərilir ki, dünya mədəniyyəti tarixçiləri ilk kitabxanaların Şumerlərdə və Assuriyada yaranması, formalaşması, kitabxana fondlarının təşkili, məlumat sisteminin yaranması və oxuculara xidmət işinin tam bir elmi sistemin mövcud olması haqqında fikirlər vardır. Belə bir fakt diqqəti cəlb edir ki, bəşər mədəniyyətinin beşiyi olan Şumerlərdə gil lövhələrdən ibarət kitabxanalar meydana gəlmişdir. Burada ilk kitabxana kataloqlarının yaranması da fikrimizi bir daha təsdiq edir. [4, s.21]

Bizim dövrə qədər sağlam qalmış kataloqlardan biri bizim e.ə. 2000-ci ildə Şumer gil lövhəciyində əsərlərin aşkara çıxarılmış siyahısıdır. Ölçüsü kibrit qutusu boyda olan bu lövhəciyin bir üzündə 62, digər üzündə isə 68 bədii əsərin siyahısı verilmişdir.

1852-ci ildə Dəclə çayı sahilində keçmiş Nineva şəhərinin yaxınlığında Assuriya çarı Aşurbanipalın (VII əsr b.e.ə.) kitabxanası tapılmışdır. Kitabxanada 100 mindən artıq gil lövhələr saxlanmış və lövhələrin üzərində bəzi biblioqrafik məlumatlar verilmişdir.

1906-cı ildə Ankara yaxınlığında aparılan qazıntılar zamanı (XV-XII əsr b.e.ə.) Xett çarlarına məxsus kitabxanaların qalıqları tapılmışdır.

Antik dövr kataloqları haqqında bizə olduqca az məlumat çatmışdır. Ədəbiyyatlardan məlumdur ki, Yunanıstan və Romada həm şəxsi, həm də geniş ictimaiyyətin istifadə edə bilməsi

üçün kitabxanalar olmuşdur. Bunların içərisində İskəndəriyyə və Perqam kitabxanaları daha məşhur olmuşdur.

Alimlərin məlumatlarına görə b.e.ə. III əsrdə yaranan İskəndəriyyə kitabxanasında 400 mindən 700 minə qədər kitab olmuşdur. Bu kitabxanada o dövrün tanınmış alimi hesab edilən şair və bibliograf Kallimax (310-240) çalışmışdır. Kallimax bizə gəlib çatmayan “Bütün bilik sahələrində şöhrət qazananların və 120 kitab yazanların cədvəli”ni tərtib etmişdir.

Roma kitabxanasının kataloqları haqqında da bəzi məlumatlar vardır. Bizim eranın I əsrində yaşayan alim Kvintiliant kütləvi kitabxanaların kataloqları haqqında müəyyən məlumatlar verməyə çalışmışdır.

Orta əsrlərdə də bəzi kataloqlar təşkil edilmişdir. XV əsrdə Avropanın bir sıra ölkələrində elm, mədəniyyət, ədəbiyyat inkişaf edir. Kitab fondunun artması ilə əlaqədar olaraq kitabxana kataloqlarının təkmilləşdirilməsinə ehtiyac duyulur. Kataloqların təşkili ilə bərabər onların tərtibinə dair nəzəri fikirlər də yaranır. 1560-cı ildə alim Florian Treflerin “Müxtəlif göstəricilərin tərtibi metodikası” əsəri meydana gəlir. Treflerin fikrinə görə kitabxanada 5 kataloq olmalıdır: [2, s.45]

1.Əlifba kataloqu.

2.Sistemli kataloq.

3.Predmet kataloqu.

4.Sistemli kataloqdan istifadə üçün əlifba-predmet göstəricisi.

5.Köhnəlmiş, öz əhəmiyyətini itirmiş kitabların kataloqu.

XVII-XIII əsrlərdə elmin, kitab nəşrinin daha da inkişafı Qərbi Avropa kitabxanalarının kitab fondunun artımına təsir edir.

1627-ci ildə (ikinci dəfə 1643-cü ildə) Parisdə fransız təbiətşünası, kitabxanaşünası və publisisti Q.Node tərəfindən “Kitabxanaların təşkili üçün məsləhətlər” adlı kitabı çap edilir. O, kitabxanada əlifba və sistemli kataloqların olmasını tövsiyə edirdi. [2, s.45]

Qərbi Avropada kitab təsviri və əlifba kataloqunun tərtibi nəzəriyyəsi Britaniya muzeyi kitabxanasının kataloqunun tərtibi ilə əlaqədar ingilis kitabxanaçılarının irəli sürdükləri əsərlərində növbəti inkişafını tapdı. Bu sahədə kitabxananın direktoru A.Panissinin (1797-1879) xüsusi xidmətləri olmuşdur. A.Panissi kitabxananın çap kataloqunun birinci cildinə “Britaniya muzeyinin çap kitabları kataloqunun tərtibi üsulları” (1841) adı altında təlimat daxil etmişdir. Təlimatda kitab təsvirinin prinsipləri tamamilə əlifba kataloqunun vəzifəsinə tabe edilmişdi. A.Panissi hazırki dövrə qədər əsas sayılan iki məsələni: 1) kitabxanada müəyyən bir kitabın olduğunu göstərməyə; 2) müəyyən müəllifin bütün əsərlərinin və tərcümələrinin bir sərlovhə altında verilməsini daha dəqiq ifadə etməyə müvəffəq oldu. Bu təlimatda ilk dəfə olaraq bəzi nəşrlərin (kollektiv müəllifli) adları altında təsviri prinsiplərini işləyib hazırlamışdır.

XIX əsrin II yarısında xarici ölkələrdə kitab təsvirinin əsas prinsiplərinin inkişafı sahəsində Ç.Djoyt, Ç.Ketter, K.Dzyasko, L.Delil və digər şəxslərin böyük rolu olmuşdur. Görkəmli Amerika kitabxanaşünası Ç.Ketter (1837-1903) kitab təsviri nəzəriyyəsində əvəzedilməz iz qoyub getmişdir.

1876-cı ildə Ç.Ketter tərəfindən 4 nəşrdən ibarət “Lüğət kataloqunun tərtibi qaydaları” [2, s.47] adlı vəsait çap edilmişdir. Bu nəşrlərdə Ç.Ketter təsvirin prinsiplərini müəyyənləşdirərək aşağıdakı qənaətə gəlmişdir: 1)kitabların müəllif üzrə tərtib edilməsi; 2)əgər müəllifi məlum deyilsə, onda sərlövhənin ilk sözü altında təsvir edilməsi. Bundan əlavə Ç.Ketter kollektiv müəllifli nəşrlərin təsviri metodikasını işləmiş, idarə və müəssisə nəşrlərinin təsviri üçün təsvirin başlığının formasını müəyyənləşdirməyə çalışmışdır.

XX əsrin əvvəllərində kitab təsviri nəzəriyyəsi sahəsində daha bir addım irəli atılmışdır. Bu dövrdə yaranan təlimatlar içərisində ingilis-amerika və prussiya təlimatları xüsusi yer tutur. 1908-ci ildə amerika və ingilis kitabxanaşünaslarının birgə səyi nəticəsində “Müəllif və sərlövhələrin kataloqunun tərtibi qaydaları” [1, s.35] adlı təlimat dərc edilir.

İngilis-amerika təlimatı–Amerika, Avropa və Asiya ölkələrində geniş yayılmışdır. Bu təlimat əsasında bir sıra milli təsvir qaydaları işlənib hazırlanmışdır.

Təlimat bəzi üstün cəhətlərə malik idi. Burada kollektiv müəllifli nəşrlərin müəllif üzrə təsvirinə yer verilməsi, müəllifsiz kitabların sərlövhəsinə görə, bəzi nəşrlərin təsviri üçün (konstitusiya, qanun, nizamnamə) forma başlığının müəyyən edilməsi və s. məsləhətlər təlimatın üstün cəhətləri kimi qeyd olunurdu.

Kitab təsviri və nəzəriyyəsinə təsir göstərən ikinci bir təlimat Prussiya təlimatı adlanır. Bu təlimat 1909-cu ildə “Prussiya kitabxanalarının əlifba kataloqları üçün təlimat” [1, s.36] adı ilə nəşr edilmiş və bir sıra Avropa ölkələrində (Avstraliya, Danimarka, Norvec, Polşa, Çexoslovakiya, İsveç, İsveçrə) geniş tətbiq edilmişdir.

Qərbi Avropada olduğu kimi Rusiyada da kitabxana kataloqları erkən meydana gəlmişdir. Bu dövrdə əsasən kataloqlar kitabların rəflərdə düzülüşünə əsasən tərtib edilirdi. Təəssüflə qeyd etmək lazımdır ki, qədim rus kitabxanalarının kataloqları haqqında məlumat olduqca azdır.

Qədim kataloqlar haqqında danışarkən X əsrdə yaranmış və 1073-cü ildə Çerniqov knyazı Yaroslaviç üçün üzü köçürülmüş rus monastr kitabxanasının kitab siyahısının adını qeyd etmək olar.

XV-XVI əsrlərdə Moskva dövlətinin yaranması ilə əlaqədar olaraq iqtisadiyyat, mədəniyyət inkişaf edir və eləcə də kitabların sayı artır. Monastrlarda və zadəganların evində kitabxanalar yaranır. 1494-cü ildə baş rahib Slutski Troitsk monastr kitabxanasının kitab siyahısı öz dövrü üçün məşhur hesab edilirdi.

XVII əsrdə çarların və din xadimlərinin də iri kitabxanaları olmuşdur. Bir sıra mənbələrdə qeyd olunur ki, çar İvan Qroznının, Aleksey Mixayloviçin böyük kitabxanaları olmuşdur. Çar kitabxanalarında dini kitablardan əlavə dünyəvi kitablar da toplanırdı.

XVIII əsrin ortalarında Rusiyada Elmlər Akademiyası kitabxanası tərəfindən nəşr olunmuş çap kataloqlarının adını xüsusilə qeyd etmək lazımdır. Bu kataloqlardan biri 1742-ci ildə nəşr edilmişdir. Burada rus və latın dilində 15562 kitab və əlyazma əsərlərin adı verilmişdir. Bundan sonra isə “İmperator kitabxanasında toplanan rus çap kitabları” adlı ikinci bir kataloq nəşr edilir. Burada 727 rus çap və əlyazma kitablarının adı verilmişdir.

Elmlər Akademiyası kitabxanasının kataloqlarının təşkili XIX əsrin təsvir nəzəriyyəsi və təcrübəsinə öz müsbət keyfiyyəti ilə təsir etmişdir.

XIX əsrin I yarısında ölkənin iri kitabxanaları kataloqlaşdırma ilə məşğul olmuşlar. Bu Peterburq Ümumi kitabxanasının yaradılması ilə əlaqədar olan Rusiya kataloqunun tərtib edilməsinə aiddir.

Peterburq Ümumi kitabxanası Rusiyada ilk milli kitabxana idi. 250 min fonda malik olan kitabxananın qarşısında yaxşı kataloq tərtib etmək vəzifəsi qoyulmuşdur. Xüsusilə kataloqlaşdırma işi 1808-ci ildən kitabxananın baş direktor müavini, sonra isə direktoru A.N.Olenin təyin edildiyi zaman intensiv inkişaf etməyə başladı. O, təsnifat sxemini, kitab təsviri və kataloq tərtib etmək qaydasını yaratmışdır. Bu qayda 1809-cu ildə [2, s.62] “Sankt-Peterburq imperator kitabxanası üçün yeni bibliografik qaydanın təcrübəsi” adı altında dərc edilmişdir. “Qaydalar”ın kitab təsviri nəzəriyyəsində böyük əhəmiyyəti olmuşdur.

Kataloqlaşdırma sahəsində Moskva universitetinin kitabxanasında da bir sıra işlər görülmüşdür. Kitabxananın direktoru professor F.Reyss oxucuların tələbini daha yaxşı ödəmək məqsədilə kitabxanada iki növ kataloqun (əlifba, sistemli) tərtib edilməsi fikrini irəli sürmüşdür.

XIX əsrin II yarısında Rusiyada kitab təsviri nəzəriyyəsi sahəsində, təsvirin əsas prinsiplərinin təkmilləşdirilməsində görkəmli alimlər, yazıçılar, incəsənət xadimləri, kitabxanaşünas və bibliograflar: yazıçı V.F.Odoyevski, akademik A.F.Bıçkov, bibliograf V.İ.Mejov, kitabxanaşünas V.İ.Sobolşikov, tənqidçi, alim, publisist V.V.Stasov və başqaları çalışmışlar.

Kataloqlaşdırma sahəsində görkəmli kitabxanaşünas və bibliograf E.İ.Şamurinin də rolunu xüsusilə qeyd etmək lazımdır. Onun üç dəfə nəşr edilmiş “Əlifba kataloqu” adlı kitabının yeni təsvir metodlarının tətbiqində böyük rolu olmuşdur.

1936-cı ildə Rusiyada kitab təsviri nəzəriyyəsi və kataloqlaşdırma təcrübəsinə təşkilinin vacibliyi qeyd edilir. Bu dövrdən etibarən kitab təsviri nəzəriyyəsinə bir daha diqqət yetirilərək 1949-1970-ci illər arasında “Kitabxana kataloqları üçün çap əsərlərinin vahid təsvir qaydaları” adlı 8 cildə ibarət vəsait çap edilir. Qaydalarda kollektiv müəllifli əsərlərin təsviri metodikası, təsvirin quruluşu, ünsürlərin tətbiqi və digər məsələlər ətrafı işıqlandırılmışdır.

“Vahid təsvir qaydaları”nın capı ilə yanaşı Rusiya mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən 1959-cu ildə “Vilayət, ölkə və respublika kitabxanalarının kataloq və kartotekaları haqqında təlimat”, 1960-cı ildə “Kütləvi kitabxanaların kataloq və kartotekaları haqqına təlimat” cap edilir. [2, s.40]

1965-ci ildə kataloqlaşdırma tarixində mühüm hadisə baş verərək konfrans keçirilmişdir. Burada iş təcrübəsi haqqında fikir mübadilələri aparılmış, kataloqlaşdırma işinin nöqsanlarının aradan qaldırılması yolları göstərilmişdir. Konfransda həmçinin kitabxana işinin mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması məsələləri də müzakirə edilmişdir.

Konfransda Rusiyada kitabxana işinin əsas istiqamətləri və inkişaf yollarını müəyyənləşdirmək üçün nəticələr çıxarılmışdır. Əsas nəticə də ondan ibarət olmuşdur ki, vahid təsvir qaydaları əsasında dövlət standartlarının (QOST) nəşri təmin edilsin.

Bibliografik təsvirin inkişafı tarixindən danışdıqda xarici ölkələrdə və Rusiyada kitabların təsviri haqqında müəyyən dərəcədə məlumat verildi. Lakin qeyd etmək lazımdır ki, dünyanın ən qədim xalqlarından biri olan Azərbaycan xalqının da çox qədim kitab və kitabxana tarixi vardır. Azərbaycanda kitabxana işi tarixinin ilk tədqiqatçısı professor A.Xələfovun əsərlərində bu haqda ətraflı məlumat verilmişdir.

Eramızdan əvvəl Atropatendə (cənubi Azərbaycan) mədəniyyət xeyli inkişaf etmiş, yazı və kitabçılıq genişlənmişdir. IX–X əsrlərdə Azərbaycanda Bərdə, Gəncə, Şamaxı, Naxçıvan, Təbriz, Marağa kimi mədəniyyət mərkəzləri olan şəhərlər var idi. Şəhərlərdə mədrəsələr yaranmışdı və onların yanında kitabxanalar var idi. Bu dövrdə məscidlər və onların kitabxanaları yaranır. Şəxsi kitabxanaların da sayı artır. [3, s.10]

Orta əsrlərdə Azərbaycanda kitabxana işi əsasən üç istiqamətdə inkişaf edirdi: 1) saray kitabxanaları; 2) məscid kitabxanaları; 3) şairlərin, alimlərin, filosofların şəxsi kitabxanaları.

Tarixi mənbələrdən məlumdur ki, XI əsrdə Gəncədə zəngin saray kitabxanası olmuşdur. Bərdədə əlyazmalar saxlanan kitablar var imiş. Böyük şairimiz Nizaminin əsərlərində bu haqda məlumat verilmişdir. Şübhəsiz ki, Gəncədə olan qiymətli kitablar və zəngin kitabxanalardan şairlər müvəffəqiyyətlə istifadə etmişlər.

XII əsrin II yarısında Şirvanşahlar sarayında saray kitabxanasının olması məlumdur. Sözsüz ki, burada kitabların düzülüşündə müəyyən qaydalardan istifadə edilmişdir.

XI – XII əsrlərdə saray, məscid və mədrəsə kitabxanaları ilə yanaşı Azərbaycanın şair və alimlərinin (Nizami, Xaqani, Xətib Təbrizi, Qətran Təbrizi və b.) şəxsi kitabxanaları olmuşdur.

XII əsrdən başlayaraq Azərbaycan dilinin əhəmiyyəti artır, milli ədəbiyyat çoxalır. XIII əsrin əvvəllərində Azərbaycanda təbiətşünaslıq elmləri (riyaziyyat, tibb, astronomiya və s.) inkişaf edir. Böyük Azərbaycan alimi Nəsirəddin Tusinin rəhbərliyi ilə Marağa rəsədxanası 1961-ci ildə tikilib başa çatır. [3, s.20]

Rəsədxananın yanında 400.000 kitab fondu olan kitabxana tikilir. Rəsədxananın kitabxanasında bütün Şərqi ölkələrindən ən qiymətli kitablar toplanır. Kitabxanada kitabı toplayıb saxlamaqla yanaşı kitabın üzünün köçürülməsinə çoxalma sahəsində də mühüm işlər aparılmışdır. Şübhəsiz ki, 400.000 kitabın saxlanması və onlardan oxucuların istifadəsi üçün müəyyən qaydalar olmuşdur. Aydın ki, elmi qaydalar olmadan bu cür böyük elmi kitabxananı idarə etmək mümkün olmazdı. Tarixi mənbələrdə qeyd edilir ki, kitabxananın işinə N.Tusi özü rəhbərlik etmişdi. Çox təəssüf ki, kitabxananın fondu, oxuculara xidməti və digər fəaliyyəti haqqında əlimizdə geniş məlumat yoxdur. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, Marağa rəsədxanasının kitabxanası Azərbaycanda tarixi dəqiq məlum olan ilk elmi kitabxanadır. Fondun zənginliyinə görə Şərqi ən böyük kitabxanalardan biri olmuşdur.

XIII əsrdə görkəmli tarixçi Rəşidəddin Fəzlullahın (1248-1318) qiymətli kitabxanası yaradılmışdı. Bu kitabxana Şərqi ən böyük və ən nadir kitabxanalarından biri olmuşdur. Kitabxanada 60.000 çox kitab və əlyazması toplanmışdı. Rəşidəddin kitab fondunun qorunub

saxlanmasına xüsusi diqqət yetirmiş və öz kitabxanasında olan kitabların siyahısını tərtib etdirmişdir.

Orta əsrlərdə Azərbaycan ərazisində məscidlərdə dini kitablardan ibarət kitabxanalar təşkil edilirdi.

XVI əsrin əvvəllərində Azərbaycanda Səfəvilər dövlətinin başında görkəmli sərkərdə və dövlət xadimi Şah İsmayıl Xətai dururdu. Şah İsmayıl özü şair idi. Hakimiyyətinin ilk illərində o, kitabxanaların təşkil edilməsinə xüsusi diqqət yetirməyə başlamışdı. Sarayda kitabxana üçün ən yaxşı otaqlar ayırmış, avadanlıqla təchiz edilməsinə xeyli vəsait sərf etmişdi. [3, s.40]

Orta əsr kitabxanalarının tarixindən bəhs olunan məqalələrdə qeyd edilir ki, saray kitabxanaları 3 şöbədən ibarət olmuşdur: 1-ci şöbə kitab saxlanan yer, burada kitablar xüsusi qaydalara görə düzülüb saxlanırdı; 2-ci şöbə- kitabın üzünü köcürən, onu gözəl rəsmlərlə bəzəyən sənətkarlara məxsus emalatxana idi; 3-cü şöbə-kitabı cildləyən emalatxana olmuşdur.

Şah İsmayıl hakimiyyəti dövründə yaranmış kitabxanalardan biri də Şeyx Səfi məqbərəsinin kitabxanası olmuşdur. Tarixi mənbələrdən məlum olur ki, Şah İsmayıl hakimiyyətə gəldikdən sonra Ərdəbil şəhərində babası Şeyx Səfinin şərəfinə məqbərə tikdirmiş, onun kitabxanasını yaratmış və işğal etdiyi şəhərlərdən əldə etdiyi qiymətli kitabları bu kitabxanaya göndərmişdi.

Şeyx Səfi məqbərəsinin kitabxanası Şərqi ən zəngin kitabxanalarından biri olmuş və XVI əsrin əvvəllərindən XIX əsrin 20-ci illərinədək, yəni 3 əsr müddətində fəaliyyət göstərmişdir. Sonralar bu kitabxana rusların hiyləsiylə Tiflisə gətirilir və oradan Peterburqa İmperator kitabxanasına aparılır. Kitablardan bir çoxu indi də orada saxlanılmaqdadır.

Beləliklə, təsvirin inkişafı nəzəriyyəsinə diqqət yetirdikdə məlum olur ki, hələ qədim zamanlarda xarici ölkələrdə, Rusiyada və Azərbaycanda kitabxanalar olmuş və bu kitabxanalarda kitablar müəyyən qaydalara əsasən kataloqlarda əks olunmuşlar.

Hazırda biblioqrafik təsvirlər müəyyən standartlar üzrə təsvir edilir. Müasir dövrdə dünyanın müxtəlif ölkələrində biblioqrafik təsvirə dair 3 standart tətbiq edilir: biblioqrafik təsvirin Beynəlxalq standartı (İSBD), kataloqlaşdırmanın İngilis-Amerika qaydaları (AASR 2) və maşınla oxunan kataloqların müxtəlif MARK formatları. [6, s.41] Həmin təsvir qaydaları haqqında əvvəlki məqalələrdə ətraflı bəhs edilmişdir.

Ədəbiyyat:

1. *Библиотечные каталоги: Учебник / Под. ред. Г.Чижковой. – 2-ое изд. – М.: Книга, 1977. – 310 с.*

2. *Фирсов Г.Г. Книгописание и организация алфавитного каталога: Учебник. – М.: Книга, 1971. – 222 с.*

3. *Хələfov A.A. Azərbaycanda kitabxana işinin tarixindən.- B., 1986. – 50 s.*

4. *Kitabxanaşünaslıq: (Kitabxana kataloqları): Dərs vəsaiti/ A.A. Xələfovun red.ilə. – B.: BDU nəşr-ti, 1996. – 210 s.*

5. Mustafayeva S.M. Sənədlərin bibliografik təsvirində müasir təsvir qaydalarının tətbiqi // *Kitابخанаşünaslıq və bibliografiya*. – 2007. – № 1. – s. 40 – 45.

6. Справочник библиотекаря. – Изд. 2-ое. - / Науч.ред. А.Н.Ванеев, В.А.Мишкина. – спб.: *Профессия*, 2002. – 448 с.

Развитие теории библиографического описания

РЕЗЮМЕ

Данная статья посвящена одной из актуальных проблем. Здесь особое внимание уделяется развитию теории зарубежного библиографического описания, а также вкратке говорится о развитии теории отечественного библиографического описания.

В заключении, рассказывая о применении современных правил в библиографическом описании, автор ссылается на предыдущие статьи.

Sanubar Mustafayeva

Development of the Bibliographic Description Theory

R E S U M E

This article is devoted to the one of actual problem. The development of the bibliographic description theory of the foreign countries is paid specially attention to and short information about development of the bibliographic description theory is given in the article.

Therefore author dealing with employment of modern rules in the bibliographic description bases on former articles.